

● A nagycsaládokkal kapcsolatosan kinyilatkozott elvek és a tények között gyakran ellentmondás feszül; valami megmagyarázhatatlan kettősség érezhető a nagycsaládokról deklarált segítő szándékú szép szavak és a valódi segítség között.

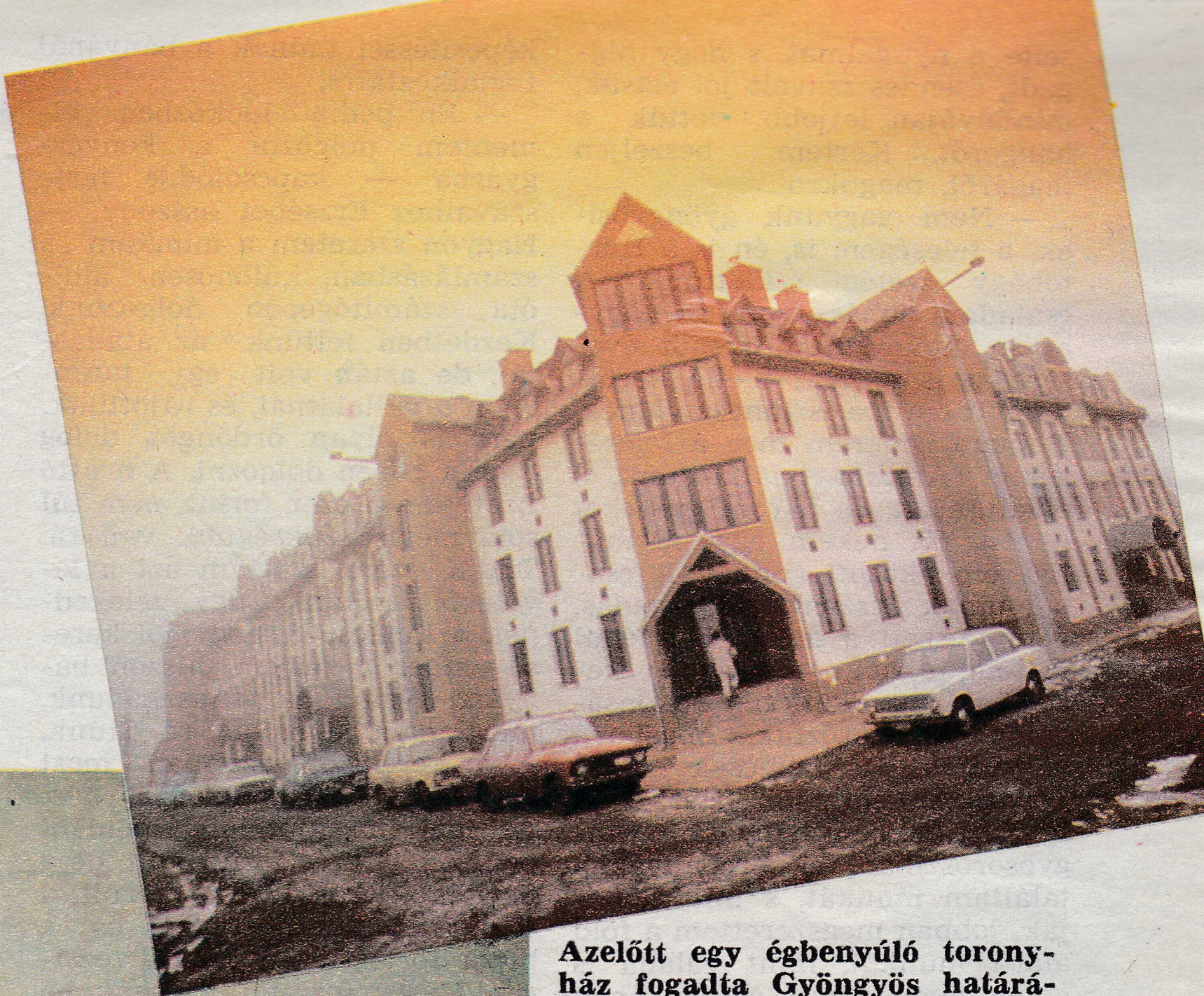
Nemrégiben egy gyöngyösi nagycsaládos asszony, *Bíró Andrásné* panaszos levélben fordult hozzánk. Úgy érezte, és úgy érzi ma is, hogy családja ügyében a helyi tanács illetékes szerve nem tanúsított annyi megértést és méltányosságot, amennyi az ő helyzetükben elvárható lenne. Sorait így kezdte: „Ötgyermekes anya vagyok, és tapasztalatból tudom, hogy az a család, aki megpróbálja saját erőből felnevelni gyermekeit és tisztességesen dolgozik, nem kaphat tanácsi támogatást. 1985-ben, amikor kétszobás OTP-lakásunkat vásároltuk, mind az öt gyermekünk iskolás volt, az egy főre jutó jövedelmünk talán még az 1500 forintot sem érte el. Az égvilágon senki nem mondta, hogy igényeljek a helyi tanácstól pénzbeni támogatást, tehát nem kértem, nem kaptam. A szomszédaimtól szereztem tudomást arról, hogy akiknek egyetlen gyermekük volt, kaptak 100 ezer forintot, de én akkor már elkéstem. Mivel kétszobás lakásunk hét fő részére szűknek bizonyult, beadtuk a lakáscsereigényünket nagyobbra. Úgy gondoltam, hogy most talán segít a tanács igazgatási osztálya rajtunk, mert még most is négy iskolás gyermekünk van. A legnagyobb lányom közben már dolgozni ment, önálló keresettel rendelkezik. Kérvényeztem a támogatást, ha már 1985-ben elmulasztottam. Íme, mellékelem a hivatalos választ: elutasítottak. Hiába kértem, nem kaptunk segítséget.”

Idézet a hivatalos levélből, amelyeket a gyöngyösi városi tanács igazgatási osztályvezetője, *dr. Kovács István* írt alá: „Önök nagycsaládok, de lakástulajdonukat 1985 évben — öt éven belül — szerezték, ezért nincs jogszabályi lehetőség annak támogatására. Önök az érvényben lévő jogszabály alapján csak a szociálpolitikai kedvezmény különbözetére tarthatnak igényt.”

Jogsértés tehát nem történt a tanács részéről. A választ azonban én sem éreztem teljesen kielégítőnek, s úgy döntöttem, közelebbről is megismerkedem a Bíró családdal.

Bíróék — túlzás nélkül állítható — Gyöngyös egyik legsikerültebb és legkellemesebb modern házában laknak tavaly december óta. Azt ugyanis mindenképpen el kell ismerni, hogy minőségilakáscsere-igényükben példás gyorsasággal járt el a tanács. A múlt év márciusában nyújtották be lakáscsere-kérelmüket, nyárra már tudták, hogy a város szélén épülő, s a köznyelv által „cifra palotá”-nak emlegetett, dán stílusú, egyedi kivitelezésű lakótömbben kapnak cserelakást. A házról annyit: Gyöngyös és Ringsted dán városka testvérvárosi kapcsolatát hivatott egy kicsit jel-

BÍRÓÉK VÁGYAI

Azelőtt egy égbenyúló toronyház fogadta Gyöngyös határában az érkezőket. Ma ez a dán stílusú lakótömb a legvárosszerűbb ház

Hét végén együtt van a népes család

FOTÓ: ASSAI H. PÉTER

képezni. Átadásán a ringstedi polgármester is részt vett. De nemcsak kívülről mutatós ez az épület, a lakások is tágasabbak, lakájosabbak benne, mint a megszokott házigyári típusokban. Bíróék lakása 79 négyzetméter alapterületű és négyszobás. Az ára sem volt kevéssé: 1 millió 335 ezer forint.

A barátságosan berendezett szép új otthonban pezsgő családi élet fogadott. Az egyik szobában szólt a tévé, a másikban a nagylány magnózott takarítás közben, a fürdőszobában a mosógép zúgott, s a konyha is teljes gőzzel „üzemelt”, készült az ebéd. A két legkisebbik, a tízéves ikerpár: Andrea és András éppen hogy kiszaladtak köszönni, máris kucorodtak vissza a képernyő elé. A nyolcadik osztályos Beáta, aki Egerbe ké-

Az édesanya egész délelőtt a konyha és a beszélgetősarok között „ingázott”

selte a nyugalmat, s hogy hig-
gadt, csendes szavait jól értsük,
mindnyájan lejjebb vettük a
hangerőt. Kértem, beszéljen
magáról, magukról.

— Nem vagyunk gyöngyösi-
ek, a feleségem is, én is a Hor-
tobágy szélén születünk. A
családom juhász volt, és nagy-
apám, apám után tizenöt éve-
sen én is a nyáj mellé kerül-
tem. Talán ma is juhász volnék,
ha nem ismerem meg a felesé-
gemet. Amikor találkoztunk, ő
elváltan élt, és három gyereket
nevelt. Ez nekem egy pillana-
tig sem okozott gondot. A csa-
ládomnak viszont, mi tagadás,
nem tetszett a dolog. Feleségül
vettem, s hogy messzebb ke-
rüljünk mindkettőnk rokonsá-
gától, elhatároztuk, máshová
költözünk. De nemcsak lakás
kellett, hanem több fizetés is.
Így lett belőlem bányász. Gyön-
győsorosziiban, az ércbányában
találtam munkát, s mit mond-
jak, jobban megszerettem a föld
alatti munkát, mint valaha is
gondoltam volna. A bányában
jól kezdtem keresni, volt túl-
óra bőven és rögtön kétszobás
szolgálati lakást is adtak. 85-
ben hozzásegítettek ahhoz,
hogy öröklakást vehessünk
Gyöngyösön. A feleségemet nem
engedtem dolgozni, többet ért,
hogy otthon nyugodtan nevel-
hette a gyerekeket. Nyolcvan-
hatban azonban sok minden
megváltozott. A vezetőség úgy
döntött, bezárják a bányát, mert
gazdaságtalan...

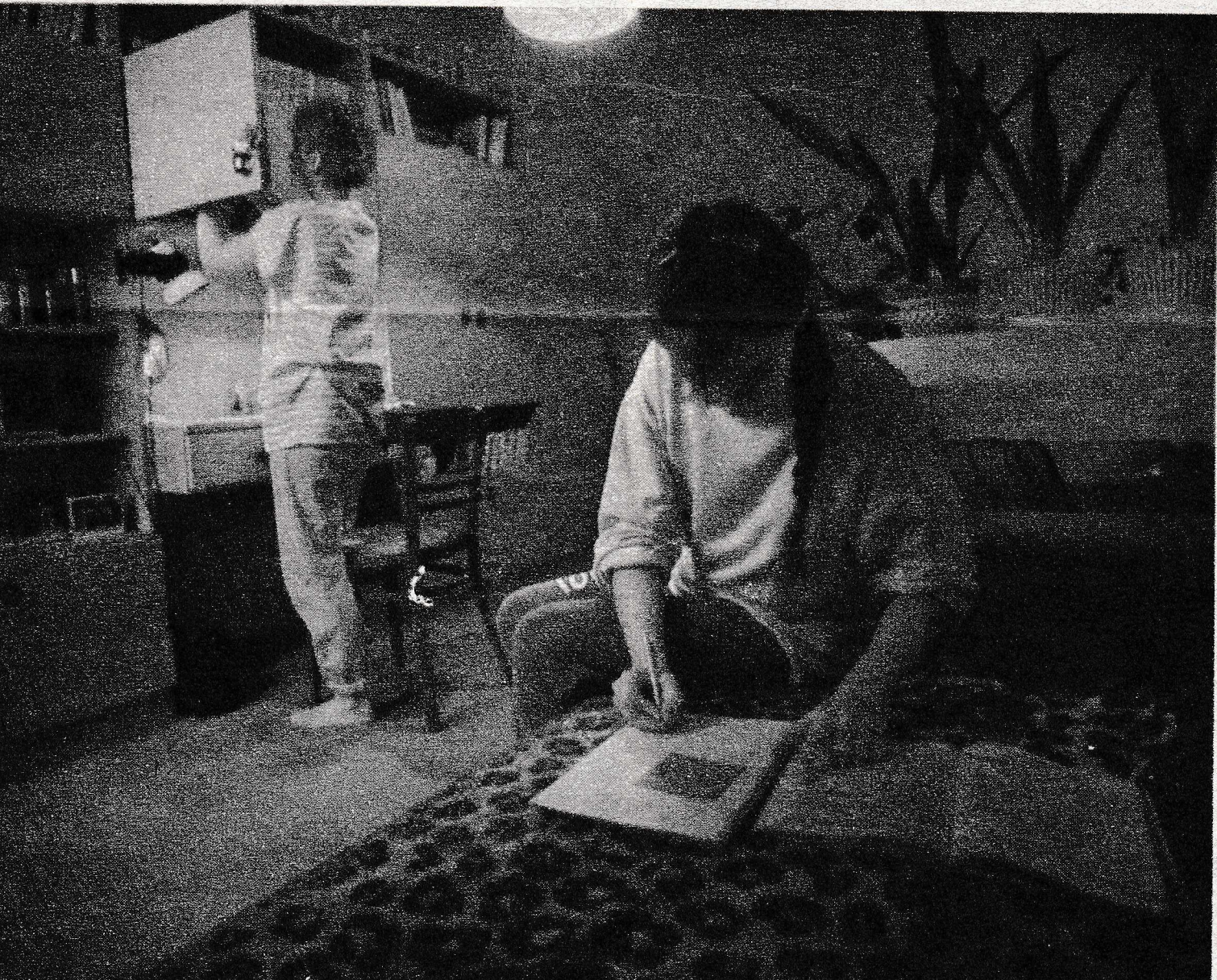
Nem engedtek minket szél-
nek, mindenkinek rendezték va-
lahogy a sorsát. Elég sokan el-
mentek korkedvezményes nyug-
díjba, aki pedig dolgozni akart,
annak bér munkát szereztek. Az
elmúlt két évben a csapatunk
szinte bejárta a fél országot,
Pécsről az Alföldig. Oda men-
tünk, ahol hosszabb-rövidebb
időre munkát találtak nekünk.
A keresetünk nem lett keve-
sebb, sőt volt, amikor még töb-
bet is haza tudtunk hozni, mint
azelőtt, de nem volt könnyű
élet. Aztán meghallottam, hogy
lehet jelentkezni átképzősnek.
Targoncavezetői tanfolyamra
jártam. Most úgy néz ki, ezzel a

képesítéssel tudnak a bányánál
foglalkoztatni.

— Én pedig időközben el-
mentem dolgozni a kenyér-
gyárba — kapcsolódik férje
szavaihoz Erzsébet asszony. —
Nagyon szeretem a munkám a
számlázásban, különösen ami-
óta számítógépen dolgozunk.
Kezdetben féltünk az átállás-
tól, de aztán volt egy tanfo-
lyam a vállalatnál, és rájöttünk,
nem is olyan ördögös dolog
ezen a gépen dolgozni. A bruttó
fizetésem 6 ezer forint, nem túl
sok, mégis szükségünk van rá.
Tudja, ezért is írtam azt a le-
velet... Rólunk úgy véleked-
nek a tanácsnál, hogy jól kere-
ső ember a férjem, hiszen bá-
nyász. Nem is panaszkodunk,
mert idáig nem volt rá okunk.
A jó keresetet azonban most
alaposan lecsökkenti az adó.
Az idei hűségjutalom például
papíron 44 ezer forint volt, de a
borítékba csak 19 ezer került, a
többi levonták. A lakás és a
bútor törlesztésére meg a rezsi-
re 12 ezer forintot fizetünk be
havonta az átutalási betétszám-
lánkra, mivel a két lakás ára
közötti különbségre újabb
OTP-hitelt vettünk fel. Ennek
a tehernek a mérséklésére kér-
tük a tanácstól a támogatást.

Való igaz, a Bíró család nem
illik bele abba a képbe, ame-
lyet a nehezen élő nagy csalá-
dokról alkot ma a szociálpolíti-
ka. Ők amolyan „szabálytalan”
nagy család: nem hátrányos
helyzetűek, nincsenek napi meg-
élhetési gondjaik, gyermekeik
sem veszélyeztetettek, s az egy
főre jutó jövedelmük a négy-
ezer forintot is meghaladja. És
jó, hogy ez így van! Nyáron
nyaralni is elmennek, hétvége-
ken gyakran a közeli mátrai
erdőket járják, mert ez nem
kerül sokba, s mert szeretnek
kirándulni. Az anya legköze-
lebb egy új varrógépet szeret-
ne venni, részletre. Az apa
használt mikrobuszon törli a
fejét, amit helyrepopozhatna, s
amiben mindnyájan elférnének,
ha egyszer országot látni indul-
nának. Hiszen nagy a család —
heten vannak.

H. M.

Beáta felvételre készül, Nóra már választott magának pályát, textilszakmunkás-képzőben tanul